

Izhaja trikrat na teden - šestih tednih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutraj izdane opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h ali gl. 6:60
pol leta 6 3:30
četrť leta 3 1:70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1:60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje).

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu.

Neplačanih pisem ne sprejemlje ne uredništvo ne upravništvo.

Oglaš in poslanice
se računajo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v smolčih obsežnih 6 do 6 pol ter stane vsakega 1 gl. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. petit-vrstice.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Interpelacije in predlogi deželnega poslanca g. dr. Henrika Tume v seji dež. zbora dne 2. maja 1900.

4. Interpelacija na njega Ekscelenco, c. kr. namestnika v Trstu.

„Delavska zavarovalnica proti nezgodam“ v Trstu nekaj let sem ni dala skoraj znamenja življenja od sebe, ni se zmenila mnogo za zavarovanje delavcev ter je pislo odmerjala, kedar je bila prisiljena v to, skrbeti za rento ponesrečenemu delavcu. Podjetniki, ki so bili zavarovanju podvrženi, včasih leta in leta niso dobili nikakega poziva, tako da so sploh pozabili na dolžnost, katero jim nalaga zakon. Še lansko leto so se pozivali ponovno podjetniki, da so vložili svoje napovedbe in račune o delavskih mezdah. Nasprotno pa je c. k. okrajno glavarstvo v Gorici meseca aprila klicalo celo vrsto, okoli 40 obrtnih podjetnikov, ne da bi bilo povedalo na istem povabilu, zakaj se gre, ter vse po vrsti meni nič, tebi nič, obsodilo vsakega na 5 gl. globe zato, ker isti niso pravočasno predložili računov o mezdah za drugo poluleto 1899. Kakor se ni c. k. okrajno glavarstvo prejšnjega leta 1899. prav nič zmenilo za zakonita določila o zavarovanju delavcev, tako je z letošnjim letom nastopilo obratno prestrogo pot. Ako se pomisli, da so bili nekateri izmed obrtnikov klicani iz prav daljnih krajev, da so izgubili ves dan, da so morali plačati vozniš in prehranitev v Gorici, in da se je vsakemu naložilo 5 gl. globe brez pravega postopanja, tako da ljudje niso dobro razumeli, zakaj se gre, je pač dovoljeno vprašanje:

1. Ali je Vaši Ekscelenci znano nejeđnako postopanje c. k. okrajnega glavarstva proti obrtnim podjetnikom, ki so podvrženi zavarovanju proti nezgodam?

2. Ali misli Vaša Ekscelenca opozoriti zavarovalnico, da ista postopa po gotovem redu od leta do leta enako? in

3. Ali misli Vaša Ekscelenca uplivati tudi na uradnike pri c. k. okrajnem glavarstvu v Gorici, da obrtnike in podjetnike

pouče o njih dolžnostih, predno istim nalagajo neopravičene globe?

Predlog.

V smislu državnega zakona od 30. junija 1884. št. 117. § 23. odst. II. se ustanavlja deželna komisija v svrhu, da določi lege, v katerih so potrebna podjetja po namenu navedenega zakona, da predloži v izvršitev potrebne korake po državni upravi, deželnem zboru in zasebnih udeležencih.

Pozivljati se visoki c. kr. ministerstvu za poljedelstvo in notranjih zadev, da se deželna komisija nemudoma sestavi.

Deželni odbor se pooblašča, da preskrbi in izda iz deželnega zaloga za ustanovitev in poslovanje komisije potrebno denarno sredstvo.

Deželni odbor se istočasno pozivlje, da sestavi in v bodočem zasedanju deželnega zbora predloži načrt deželnega zakona radi pospeševanja deželne kulture v obsežji vodnih stavb in radi naredb za neškodljivo odvracanje gorskih vod in radi sestave deželnega melioracijskega zaloga, oziraje se na dež. pomoč občanom po državnih zakonih od 30. junija 1884. št. 116. in 117. po izdani deželnih delnih zadolžnin.

Češka obstrukcija in Slovenci.

(Članek, došel nam iz parlamentarnih krogov na Dunaju).

S severa prihajajo zopet hudourni oblaki. Mladocški poslanci naznanjajo „unisono“, da nočejo parlamenta, da so irno namenjeni, preprečiti vsako mirno in stvarno razpravljanje v visoki zbornici dunajski. Vsi govori mladocških voditeljev, govorjeni na shodih in v deželnem zboru češkem, imajo jedro in isto kratko vsebino: — Obstrukcija! „Slepa obstrukcija, brez ozira na desno in levo, brez ozira na zavezništvo in na koristni lastnega naroda, obstrukcija baš v tem času, ko imajo priti na vrsto vladne predloge, ki so v gospodarskem oziru za nas neprecenljive važnosti! Za obstrukcijo se izreka malone tudi vse mladocško, radikalno in celo konservativno časopisje; misliti si moramo torej, da zahteva to politično taktiko češki narod, ali vsaj velik del njegov... A kaj pričakujejo Čehi od obstrukcije? Kaj mislijo in kaj upajo z njo doseči? Mi razumemo in čutimo njihovo ogorčenost nad krivico, ki jim jo je storil minister Clary z raz-

solze, ki so ji kapale na obličje, spoznala glas, ki jo je klical, in odprla je zopet oči. Nekoliko časa je še gledala kakor omamljena, a na to je dejala:

„Ali si ti Lauretta?“

„Daj, jaz sem, ne bojte se ničesar več, ker sve rešeni, osrčite se.“

Toda ona ni mogla še dobro razumeti pomena tistih besed, zato je vprašala vsa prestrašena: „Kam so šli krvniki?... Saj so razbili vrata zapora, in sem slišala njih vpitje, ter občutila udarce njihovih bodal v život.... O, povej, torej me niso ubili?... Zdelo se mi je, da sem mrtva in da so me nesli pokopavat med veliko množico ljudi, toliko lučij je gorelo okoli mene.... Bila je noč, in kakó se je mahom naredil beli dan? Kje sve sedaj?“

„V sobah naše dobre oskrbnikove žene. Pravi vam, da sve rešeni. Glejte, Marko sam je prišel....“

Bici, ko je slišala to strašno ime, je bilo takó, kakor da bi se je bil kdo dotaknil z razbeljenim železom. Zadržala se je in jela klicati naglo: „O, bežive, bežive! skrivaj me! za božjo voljo, reši me!“

„O, moj Bog, pomirite se! Saj Marka ni tu; in pa bodite gotovi, da v te sobe ne vstopi nikdo, katerega vi ne

veljavljenjem Gautschevih jezikovnih naredb. Ta usodni korak nemško-liberalnega ministra-uradnika je bil Čehom pljuska v obraz in obstrukcija proti ministerstvu Claryjevem je bila opravljena. Zahtevali so zadoščenja od človeka, ki jih je zalil — in to zadoščenje so Čehi dobili s padcem ministerstva Claryjevega! Popolnejšega niso mogli zahtevati. Od tistega trenutka bi bili morali stremiti in delovati na to, da uveljavijo postavnim potom svoje želje in zahteve. Minister Körber jim je prišel naproti. Izdelal je načrt jezikovnega zakona, ki ga predloži takoj v začetku bodočega zasedanja državnemu zboru. Bodi ta načrt tak ali tak, — Čehi imajo svobodno roko, da preprečijo, kar bi bilo v njem krivičnega in da uzakonijo z njim svoje opravljene zahteve. Predloga se bo razpravljala v odsekih in plenumu, — tu bodo imeli prostora in časa dovolj, da si poiščejo še oni del zadoščenja, o katerem mislijo, da se jim ga s padcem Claryja ni dalo. To je pot, po kateri jedini morejo priti do svojega najbližjega smotra, do popolne jezikovne ravnopravnosti. Na tej poti jim bodo ob strani njihovi dosedanjí zvesti zavezniki, in Čehi naj bodo prepričani, da bo stala združena desnica za njihove interese kakor za svoje lastne.

To je pot — druge ni nobene. Zakaj Čehi so uvideli gotovo že sami iz dogodkov zadnjega časa, da se ob prvem poskusu obstrukiranja razbije desnica in z njo parlament!

Niso še dobro odzveneli glasovi mladocških obstrukcijskih fanfar, že so prišli prvi Poljaki z jako hladno izjavo. Da bi poljski klub kedaj podpiral obstrukcijo, na to ni bilo misliti in v resnici tudi nihče mislil ni. Poljski politiki so prepraktični, da bi se mogli dolgo časa ogrevati za idealno zavezniško politiko, ki ne donasa nikomur posebnih realnih uspehov. Ali da bo njihov odgovor tako rezek in energičen, tega skoro ni bilo pričakovati.

Najodličnejši vodilni člani poljske delegacije — Jaworski, Abrahamowicz, Dzieduszycki — so se izrekli na lvovskem shodu poljskih državnih in deželnih poslancev z vso odločnostjo za parlament in proti obstrukciji. Istotako jasno so povedali nemški konservativci, da ima njihova zavezniška zvestoba gotove meje in da jim z daleka ne pride na pamet, podpirati politiko, ki ji more biti jedini smoter — uničenje parlamenta. Ostanje torej samo še tretji zaveznik: poslanci, združeni v „slovanski krščanski narodni zvezi“.

Kakor znano, je sestavljena ta parlamentarna skupina iz zastopnikov različnih slovanskih minoritet, ki imajo sicer podobne težnje in sorodne potrebe, a ne tvorijo kljub

želite videti.... Zopet vam rečem, da sve rešeni. In še drugo veselo vest imam za vas: vaša mati je došla.

„Moja mati?“

„Vaša mati, da, in koj ko se toliko okrepite, da hoste mogli na pot, se vrneve ž njo domov.“

„Oh, ne varaj me zopet! Ali veš že kolikokrat si mi rekla, da pride? in potem?...“

„A sedaj je že tu, vam pravim; in koj jo boste videli!“

„Ne, ne, moja draga, dasi imaš dober namen, vendar mi tvoje sočutje ne more nič pomagati; jaz je ne bom videla nikdar več. O, kolikokrat sem že prosila Boga za to milost, s kolikimi solzami, in s kakim zaupanjem!... A on me ni hotel uslišati! Sedaj pa.... bilo bi že prepozno.“

„O, moja hči!“ je zaklicala Ernelinda z glasom na pol zadušenim od vzrujanja. Zdravnik jo je bil vstavil v bližnji sobi, da bi nenadejana radost ne pretresla preveč šibke moči bolne deklice. Ko je pa ona tam slišala njene besede, se ni mogla več protiviti premočnemu nagnjenju svojega srca, in takó je vstopila in se vrgla v hčerino naročje.

temu nikake naravne celote. Nastopijo lahko slučaj, ki spravijo v ospredje razlike, doslej komaj opazene in neupostevane. Zastopniki omenjenih manjšin se niso združili v posebno zvezo toliko iz onih načelnih nagibov, ki spajajo razdružene dele v homogeno celoto, kolikor iz praktičnega razloga, da si pridobé v parlamentu veljavo in moč, katere bi ne imeli, ko bi ostali vsaki zase, raztreseni v minijature klube. Dokler smo Slovenci v tej zvezi, dosežemo sicer malo, a vendar se ne da tajiti, da se nas vsaj nekoliko upošteva, — upošteva kot del desničarske večine. Če se razbije večina in če se razbije naša zveza, potem ne dosežemo sploh ničesar, potem se nas sploh ne bo upoštevalo. Ni treba še posebej dokazovati, kolike važnosti je za nas, da ostane „slovanska kršč. narodna zveza“ intaktna, zakaj samo po nji in vsled njé imamo tisto malo moči in vpliva, ki branita, da se nas docela ne prežre in ne pozabi. Mogoče pa je, da pride obstanek „zveze“ v nevarnost baš vsled sedaj nastalih taktičnih vprašanj; ta vprašanja zugujo razbiti desnico — ako je niso že razbila — in zgodi se lahko, da ne ostanejo brez vpliva na odnose v jugoslovansko-rusinski zvezi... Oficijelno se „zveza“ še ni izjavila ne za napovedano češko taktiko in ne proti nji; to stori najbrž ob primernem času po odprtju parlamenta. Ali razni njeni deli so proglasili po svojih glasilih že jako odločno, da ne mislijo podpirati obstrukcije. Prvi so se izrekli proti nji konservativni Slovenci, ki zahtevajo z ozirom na gospodarski blagor naroda rednega delovanja državne zbornice; podobno so se izjavili pred nekaterimi dnevi Rusini, a pristati hrvatske „narodne stranke“ v Dalmaciji (dr. Bulat) so principijelno proti obstrukciji; treha je torej že, da spregovoré liberalni Slovenci, istrski Hrvatje in hrvatski pravaši iz Dalmacije.

No, mi ne dvomimo kar čisto nič, da bo krenila „zveza“ jednodušno po tisti poti, ki jo odkazuje jasno potreba malih, zatiranih, od vlade in navadno celo od zvestih parlamentarnih zaveznikov pozabljenih narodov. Ti narodi potrebujejo parlamenta; to je jedino mesto, na katerem morejo dati izraza svojim tožbam in svojim zahtevam. Če izgine parlament so predani tisti znani birokraciji, ki jih tiči že od nekdanj z železnimi rokami ob steno. Ali pozabljeni so ob jednem v gospodarskem oziru — in to bi bil zarje najhujši udarec. V svojih investicijskih predlogih, ki imajo priti na razpravo v tem zasedanju državnega zbora, se nas je spomnila vlada v precejšnji meri; dala nam je mej drugim do 400 km železnice. Poleg tega čaka nujnega rešenja še mnogo drugih raznih gospodarskih predlogov. In ravno pri teh predlogih in predlogih hočejo zastaviti

Bice je sklonila glavo na materino rame, in ostali ste dolgo v tistem objemu.

Ermelinda se je prva izvila iz tistega sladkega in vendar žalostnega objema, in položivši roko na hčerino glavo je dejala: „Sedaj bodi mirna, glej jaz sem tu pri tebi in te ne zapustim nikdar več; vedno ostaneve skupaj, da, ljuba, draga moja uboga Bice, vedno! Vse trpljenje je prestano, sedaj imej le prijetne misli v glavi; misli na svojo mater, ki je tu pri tebi in se ne loči več od tvoje strani.“

Bice je ubogala in za hip naslonila glavo na blazinco. A ni se mogla dolgo premagovati, kmalu se je zopet zadržala in ovila roki okolo materinega vratu. Ker se je pa ta rahlo branila in ji skrbljivo prigovarjala, naj bi nehala, je dejala hči:

„Ne, ne, pustite, da se mi izpolni želja tolikih dni, tolikih žalostnih nočij; Pustite, da zavžijem to veselje, da se napijem te sladkosti, katere bo zadnja mojega življenja.“

„Za bžjo voljo, pomiri se! tolika vzruženost ti bo v kvar.... ker si takó slaba!“

(Dalje pride).

— 137 —

MARCO VISCONTI

ZGODOVINSKI ROMAN

✱

Italijanski napisal Tommaso Grossi.

(Dalje)

Iz sobe, v katero so bili spravili Bice, se je videlo na ravan, ki se je razprostirala od grada proti vzhodu. Solnce je bilo že visoko na nebu in je sijalo skozi neko okno naravnost na posteljo in na obraz ležeče, da se je na njem tem bolj poznala blehost in smrtna pobitost. Ko se je deklica zavedla, je odprla oči, a morala jih je takoj zopet zapreti in je h kratu nehoté tudi roko položila nanje, da bi jih obvarovala močne svetlobe. Ta ji je namreč delala težavo po dolgih urah, ki jih je morala prestati v trdi temi zapora, iz katerega je bila ravnokar rešena.

Postrežnica je koj zaprla zatvor-nice, a na to se je zopet vsedla zraven svoje gospodinje. Jokaje jo je objemala in klicala po imenu. Ona je občutila

Če ni s svojo obstrukcijo, ali pojdemo mi Slovenci in Hrvatje, ali more iti z njimi slovi, kršč. narodna zveza? Slovenci odgovorjamo z odločnim: ne! — Naša zavezniška zvestoba s tem ni omajana. Pripravljeni smo podpirati Čeha z vsemi svojimi močmi, a pripravljene smo jih podpirati samo na način, ki ne sme biti naravnost uničevalen za lastni naš blagor. Žrtvovali smo za svoje zavezniške mnogo; žrtvovati smo pripravljene tudi v prihodnje vse, — samo ne najnujnejših interesov naroda!

Dopisi.

Iz Ročinja. — Preteklo nedeljo je bil ustanovni občni zbor našega kmetskega in rokodelskega bralnega društva „Orel“. V Ročinju imamo zdaj dve bralni društvi. Marsikdo poreče, da je bila ustanovitev novega društva nepotrebna, a temu ni tako. V pravilih starega društva stoji, da ima le dušni pastir, ali je ud ali ne, pravico določevati, kateri časopisi se smejo naročiti in kake veselice se smejo prirejati. Umevno je, da v takem društvu ni prostora za ljudi, ki znajo sami misliti in ki ne prepustijo tega posla dušnim pastirjem. Za ustanovitev novega društva so se posebno trudili naši fantje in neodvisni možje, v prvi vrsti trgovec Kamensček, ki ne gleda ne na čas, ne na denar, kedar gre za dobro stvar, kakor tudi A. Gerbic, ki je delaven odbornik našega društva.

Upanje je, da se bo društvo lepo razvitalo, že imena odbornikov nas potrjujejo v tem, da bo zares izpolnjevalo svojo nalogo. Govorilo se je že tudi, da nam preskrbi odbor poučna predavanja, kar je jako lepa misel. Mladostno društvo naj živi, raste in cvete v korist in čast naše občine.

Z Gorjanskega, dne 3. maja 1900. — Cenjeni g. urednik, dovolite nekoliko prostora v vašem cenjenem listu. Dež je, in to mi je privabilo nekoliko časa, da dam sebi nekoliko duška. „Primorski list“ in vsa klerikalna garda, vsi potuhnjenci naj obrnejo nekoliko več pozornosti na svoj zamazan prag. — Ni se jim treba toliko zaletavati v narodno-napredno stranko, osobito ne v g. Gabrščka in dr. Tuma, ker dobro poznamo delovanje njihovo in pa tudi „rodoljubov“. Čemu se ne držite izreka Kristusovega: „Kar je od Boga, bo raslo in rodilo, kar je pa od hudiča, to vžame konec samo ob sebi“. Ergo vam „princip“.

Pa k stvari! Delovanje nekaterih gosp. nunccev po Krasu v zadnjem času je prav skandalozno ter naravnost pohujšljivo, odraslo ljudstvo jih skraja presojeva, mladina pa kmalu vero zgubi, in kaj boše šele?! Evo, v Gorjanskem imamo kurata, kateri ob nedeljah vpije in zmerja ljudi po cerkvi z imeni, da je groza, prestavlja jih s kraja v kraj, posebno ženske in dekleta; tukaj ima posebno nagnenje, službo božjo pustimo, ali druga dela njegova v cerkvi! Nad vaščani se jezi, ker mu ne prepuste mesta župana in tajnika, kakor se je sam izrazil. Ko pa vidi, da je ves njegov napor zaman, se mašuje kjer je le mogoče. Pred kratkim je spustil svoj srd na zvonček, kateri zvoni za solo, zaukazal je, da ne smejo več zvoniti.

Županstvo se je odločno proti temu uprlo, češ, povsod zvoni in od nekda je zvonilo, mora tudi zdaj; nato je sledila tožba. Županstvo je dobilo. Sedaj je pa g. župan umrl in g. kurat je sel v zvonik in je vrv od zvonca odrezal!

Žalostna resnica se je pa vršila pri smrti občespostovanega g. župana. Žalibog, zadela ga je kap, ko je ravno njivo oral, (Naj počiva v miru!) tedaj je hitro nekdo tekel h kuratu, naj prihi, ako je morebiti še čas za zadnjo pot, a kurat se je zarezal, da naj ga k njemu prinese na dom! Zalutajoči sin, kateremu je pred dvema letoma tudi mati umrla, bil je skrajno obupan vsled prizadete nesreče, žalost mu je trgala srce, videč tako sovraštvo, katero sega še čez zemsko vstaje. Ali poln verskega čuta je preskrbel, da bi bil oče s častjo pokopan, en bogoslovec in duhovnik, katere sta bila slučajno doma, je hotel tedaj s tremi duhovni imeti pogreb, domači pevski zbor je obljubil peti pa žalostinke. G. kurat je pa oboje odklonil! In ko je prišel po zemске ostanke umrlega župana, seveda v tleh s cerkovnikom in kuharico, mu poda žalosti obupajoči sin, kar je v navadi, svečo, a tudi to je odklonil! V cerkvi je postavil krsto na narniže stojalo!! — Sploh sovraštvo je segalo še čez zemске ostanke in grob; to je vzor božjega namestnika, vzor krščanske ljubezni!

Potem, kako je ravnal pri vstajenju in s pevskim zborom! Za danes mi ni mogoče, pero se mi trese, ko pomislim, kam so zašla krščanska načela, kako da izrabljajo sv. vero, cerkev in je štacuna leca in spovednica, ki služi v politične svrhe, vera jim je le za agitacijo, pekel in hudič pa orodje! Evo, dokaz! Neki krški svečenik je dejal z lece: Ljubi kristijani, vi ne gledajte na naša dela, ampak na naše besede! Tako, jaz pa pravim, da ako se vi ne bojite trpljenja in škripanja z zobmi v peku in hudiča, toliko manj se ga mi, kapi! In ako vi svojim besedam ne verujete, kje dobite iste osle, ki pa bodo vam?

Kje ste božji, božji namestniki? Kje ste izvoljeni? Ni jih, ni jih, kaj je temu vzrok? Vzrokov je seveda več. Najglavnejši pa se mi zdi ta, da duhovščina se ne peča več toliko s svojimi dolžnostimi, nego hoče povsod komandirati v politiki in socialnem življenju, od tod propast morale! Vzrokov je še drugih ali pustimo jih za danes!

Domače in razne novice.

Deželni zbor. — Seja v četrtek zvečer. Na dnevnem redu je bilo 82 točk. Med temi omenjamo: 1. Utemeljevanje dr. Tumovega predloga zastran cest. — Dr. Tuma je utemeljeval v četrtkovi seji svoj predlog glede cest. Rekel je, da njegov predlog podpira najbolj dnevni red, na katerem je polno prošelj za zboljšanje cest. Izdaja se sicer v to svrhu veliko denarja, ali kam gre, zato ni nobene prave kontrole. Potreba je sestaviti komisijo, ki se peča v tem pogledu z vsem potrebnim, ki potem po jasnem načrtu ukrene pravo. Dosedanja praksa je bila slaba, zato treba pričeti drugače delati. Predlagal je, naj se predlog sprejme potom nujnosti, kar pa se ni zgodilo. Ker to ni bilo sprejeto in ker noben o tem kompetenten odsek ne bo več zboroval v zasedanju, je dr. Tuma moral odtegniti svoj lepi predlog. Berbuč je utemeljeval svoj predlog, da se oddadō nemudoma dela za vipavsko železnico, poskrbi, da se prične z delom še to poletje, če le mogoče. Zgradba vipavske železnice bi bila najljepši spomenik povodom znane 400-letnice. Predlog je bil sprejet potom nujnosti. Dalje je utemeljeval dr. Venuti svoj predlog, ki meri na to, da treba znani most pri Barki začeti graditi, ter razlaga potrebo gradjenja mosta čez Torre. Poročila finanč. odseka: 2. Obmejne ceste na Kanalskem. Deželni odbor prevzame 10% prispevka (44.000 K), ki ga izplača v 12 letnih obrokih, ako bo država prispevala z 80% in občine z 10. (Gregorčič). 3. Prof. Maionica za potovanje na pariško razstavo. Se dovoli 400 K. (Panigai). 4. Za Braniško cesto. Se dovoli 4000 K. (Berbuč). 5. Cesto Ročinj-Kambreško. Se dovoli 4400 K. (Gregorčič). 6. Za vodovode nekaterim občinam. Se vrne dež. odboru. (Gregorčič). 7. Računi dež. zaloga za l. 1895-98. Se potrdi. (Verzeznassi). Iz poročila petičijskega odseka povzemamo točke: 9. Za branove v št. Petru na Soči. Se dovoli 2000 K. (Michieli). 10. Cest. odboru v Gradiški za cesto S. Martin-Zdravščina. Se dovoli 2500 K, od teh 700 Zagradu. (Michieli). 12. Cest. odbor Tržiškemu. Se dovoli 1000 K. (Michieli). 13. Dolenji za cesto proti Rutarjem. Se dovoli 300 K. (Michieli). 14. Dolenji za mednarodni most čez Idrijo. Se dovoli 1000 K. (Michieli). 16. Cest. odbor Červinjanskemu za razne ceste. Se dovoli 4400 K. (Michieli). 17. Za železen most v Mirniku. Se dovoli 2000 K. (Michieli). 19. Za uravnano ceste proti Hruševlju v Brdih. Se dovoli 500 K. (Michieli). 21. Za vzdigo ceste ob Kozbanjsku. Se dovoli 500 K. (Michieli). 22. Za varstvo lova in ribarstva za podporo društvu za varstvo se dovoli 200 K. (Michieli). 23. Za podporo za uravnavo vodnih tekov v Medeji. Se dovoli 400 K. (Michieli). 25. Kmet. društva v Gorici za nameščenje, sadjerejca. Se vrne dež. odboru. (Michieli). 26. O prošnjah cest, odborov in za podpore. Se dovoli od 200-600 K. (Abram). Dalje se dovolijo podpore nekaterim udovam in učencem, potem 33. Ital. konvikta sv. Alojzija, 600 K. 34. Društva sv. Vincencija de Paoli, 500 K. 35. Slov. Alojzijevecu 600 K. (Dottori). 37. Za ustanovitev obrt. šole v Gabrovici. Se gre na dnevni red. 37. Za poviksanje prispevka klesarski šoli v Nabrežini, 1000 K. 39. Za poviksanje prispevka obrt. šoli za zidarje v Renčah, 800 K. 40. Za prispevek in podporo obrtni šoli v Trzinu, 1000 K. 42. Ženski obrtni šoli Šolskega doma 2000 K. 44. Šolskega doma za prispevek se

vrne dež. odboru. 45. Slov. obrtni šoli, isto-tako. (Gregorčič). 47. Društvo za podpiranje služabnic brez službe v Aleksandriji, 500 K. 50. Vinarskega in sadjarskega društva v Števerjanu, se vrne dež. odboru. 52. Za nove orglje pri sv. Ivanu v Gorici, 400 K. 56. nekaterih visokošolcev, se dovoli po 200 K. 64. Ženski obrtni šoli, ustanov po E. Frinta, 2000 K. (Venuti). 73. Občine Štjak. Se vrne dež. odboru, da da podporo iz zaloga proti trtni usi. 74. Raznih visokošolcev za podpore. Se dovoli po 200-300 K. 75. O napravi strelnih postaj proti toči. Prošnja občin Kojsko, Sv. Križ itd. za napravo strelnih postaj proti toči je bila rešena tako, da se je vrnila dež. odboru v blagohotno rešitev, posebno naj se gleda, da bodo mogle dobivati občine smodnik po nizki ceni. 76. Sadjarskih in vinarskih društev v Štjaku in Tolminu. So bile vrnene dež. odboru, da jih priporoča pri kmetijski družbi za podporo. (Lapanja). 79. Obrt. in trgov. društva v Gorici. Se vrne dež. odboru v blagohotno rešitev. 80. O prošnjah nekaterih po elementarnih neizgadah zadetih občin na Krasu. Naj jih dež. odbor priporoči vladi. (Gabršček). 82. Poroča dež. odbor: imenovanje diurnista Emila Kavčiča asistentom extra statum. Se pooblašča dež. odbor, to storiti. (Verzeznassi). — Točke, ki niso navedene, niso splošnega pomena, ter so bile ali zavrnene ali vrnene dež. odboru.

V večerajšnji seji dež. zbora, ki je pričela ob 5^{1/2}, so bila sprejeta poročila finančnega odseka o računih gospinskega zaloga za l. 1895-98. ter proračun za tek. leto, dalje poročila o računih za bolne in ranjene vojake za l. 1895-98. ter proračun za tek. leto. Dr. Rojic je utemeljeval potrebo norisnice obširno, omenjal dosedanje nedostatke po bolnišnicah, stroške, da zavod usmiljenih bratov je privaten, ki ne odgovarja sedanjim potrebam. Omenja kolero l. 1886. ter dosedanje prizadevanje za zgradbo norisnice. Predlaga, naj se da 150.000 gld. na razpolago dež. odboru, v kateri svoti je obsežen tudi denar za nakup primerne svete v bližini Gorice za zgradbo norisnice. Naj se stopi v zvezo s kakim duhovskim stanom, ki bi potem oskrboval postrežbo v bolnišnici. Treba se je lotiti dela nemudoma ter obrniti komisijo izvedencev, ki se bodo brigali za dosego tega, da se zgradi potrebna norisnica v najkrajšem času ter bodo nadzorovali delo. Oglasi se še dr. Verzeznassi, Venuti, ki se strinjata s poročilom in predlogom, kar se sprejme.

Sprejeto je bilo dalje poročilo pravnega odseka, da se razdruži dornberska županija ter ustanovi Prvačino za lanko občino. Pri točki o najemniškem krajcarju (soldo pigioni) se je unela dolga debata, katere konec pa je bil ta, da je bilo sprejeto poročilo pravnega odseka, po katerem se po deželnem zakonu dovoljuje odmera najemniškega krajcarja na 8%. Grča je trdil, da ne ve, da bi bilo mesto ravno v takih stiskah, da bi potrebovalo tak davek, ali če ga potrebuje, naj se določi točno doba (t. j. 6 let) in pa visokost davka, največ 5%. Ugovarjal je pri posamičnih § zakona za pobiranje najemniškega krajcarja ter zahteval sprememb. Dr. Tuma se je izjavil principijelno proti najemniškemu krajcarju, ker ne vidi zanj nikake potrebe. Letni računi res izkazujejo neki mali deficit, ki pa ostaja vedno isti, da se celo zniža: se po proračunu za tekoče leto. Davščina je težka in zaveda vse sloje, najhujše nižje delavske.

Človek, ki nima nobene pravice v občini, ki je drugače oproščen drugih davštin, bo moral plačevati ta davek. Presenečen je bil, da vlada je dovolila nekako za hrbot dež. zbora pobiranje tega davka že za tekoče leto. Sklicuje se na proračun ter misli, da vlada si istega ni ogledala, kajti tam bi bila morala zapaziti na vsak način točko: za vzdrževanje mestne straže, za laško vseučilišče itd. kar stane premnogo denarja. Municipij si dovoljuje imeti svojo mestno stražo, ki je nepotrebna, ki pa zato prav pridno šikanira slovensko prebivalstvo v Gorici. (Slučaj Matico!) Ostaja pri tem, da davek je nepotreben in bo glasoval proti. Marani in Venuti zagovarjata potrebo, češ, da drugače bi vlada gotovo ne ugodila prošnji mesta, ako bi ta ne bila opravičena. Venuti se je povspel celo do trditve, kakor da občinskih računov ne smejo kritikovati drugi, da zanje je odgovoren le municipij in tudi pristojen, soditi o njih, Dr. Tuma ga zavrne, češ, da v takem pogledu sme spregovoriti vsaki davkoplačevalec svojo besedo, mesta pa ne

napada. Govoré se Venuti, Marani, Grča in Egger.

Dr. Venuti se je repencil ter tirjal, da se sprejme vse tako, kakor kaže načrt, ker drugače ne bo glasoval! Trdil je, da mesto potrebuje ta prispevek, ker ga čaka še mnogo del itd. Kadar pa ne bo več potrebe, pobirati najemniškega krajcarja, pa preneha! (Kdo mu to verjame?) Dr. Tuma je hotel dalje, da naj se omeji pobiranje najemniškega krajcarja tako, da na najemnino izpod 100 gld. se ne nalaga tega davka. Tu je mislil zlasti na delavsko ljudstvo. Bilo je odklonjeno.

Načrt je sprejet, kakor že gori omenjeno.

Dolg užitinski zadrugi v Tolminu se odpiše.

Pri točki o prispevku dež. zaloga okrajnim šolskim zalogom je povdarjal dr. Tuma potrebo dež. šolskega zaloga in trdil, da s takim dež. šol. zalogom ter s prispevki vlade bi se dalo vprašanje šole ugodno rešiti. V ostalem pa pozdravlja ta korak naprej. Dr. Marani predlaga, naj vlada prispeva s svoto 100.000 K, ki se potem razdele okr. šol. zal. Dalje predlaga, da bodi svota 250.000 K, dovoljenih za pobiljšek učiteljem, pokrita s povikom na direktne in indirektne davke. Sprejeto je bilo, kakor se glasi načrt.

Zadnja točka je bila o učiteljskih plačah.

Tudi tu se je oglašil dr. Tuma, rekoč, da učiteljstvo je prenašalo potrpežljivo svoje stanje, oglasilo se je šele l. 1885. ter potem večkrat dokler se ni leta 1896. izvršil znani povisek. Učiteljstvo je začelo zahtevati tudi svoje pravice, organizovanje se stanovski, da se jih upošteva, kakor priliče. V odsekovi seji že je zahteval, da se vzame v poštev vse peticije, resolucije in prošnje učiteljstva, ali reklo se mu je, da ni bilo časa, vsega proučiti. Pričakuje pa, da ta pobiljšek je pričetek k pravemu zboljšanju. Marsikatera točka v § zakona se mu zdi pomanjkljiva, posebno pa določba o pokojnini učiteljskih udov. Marani tudi priznava marsikaj, ali trebo upoštevati materijelno stran. Berbuč pravi, da ni prepričan, kakor dr. Tuma, da bi bilo mogoče takoj rešiti vprašanje korenito, ali da je vrabec v roki boljši kakor golob na strehi!

Dvorni svetnik Bosizio je pred dnevnim redom odgovoril na interpelacijo dr. Tume do namestnika glede na ceste. Odgovor pravi, da namestništvo si bo prizadevalo zvišati trošek za popraviljanje cest, da nekaj cest je v delu, da se uravna hudournik Lijak, ker je veliko odvisno od njega gledé na cesto med Gorico in Ajdovščino. Sploh meri odgovor na to, da vlada si bo prizadevala, storiti vse, kar mogoče, da potiknejo pritožbe v tem pogledu. Odgovor namestnika se vidi zadovoljiv, sodili bomo pa po dejanjih!

Danes dopoldne ob 10. uri je pričela 9. seja dež. zbora. Na dnevnem redu je bilo med drugim tudi poročilo za uravnavo Soče, o šoli za ženska ročna dela „Šol. d.“ in o proračunu za l. 1900.

V današnji seji deželnega zbora ob 10. uri dop. je bil na dnevnem redu med točkami, v katerih sporočimo prihodnjic, tudi proračun za tekoče leto, ki je bil odobren. Dvorni svetnik Bosizio je odgovoril na interpelacijo dr. Tume gledé na nastavljenje nemško-nacionalnih profesorjev na srednjih šolah v Gorici. V odgovoru so ti profesorji pohvaljeni.

Deželni glavar je par minut pred 12. po izvršenem dnevnem redu zaključil deželni zbor ter pohvalil poslance, da so prisostvovali, da se je rešilo neznansko veliko število z večine nujnih rečij. Slovenski je govoril le par stavkov, drugo italijanski. Končno je zaklical cesarju: Evviva!, slovenskim poslancem je pa dovolil milostno, da smejo v svojem jeziku zaklicati „Živio“!

Klerikalna poštenost. — To smo že pogosto občudovali. Kosmata vest klerikalcev okoli „Prim. Lista“. V zadnji številki odgovarjajo „Kmetškemu sinu“ v „Soči“ in pravijo, „da se ne spominjajo“, kdaj bi bili imenovali „Sočane“ lažnike, krivoverce, batiglavce in najbolj surove ljudi. Kratek je njihov spomin! — Dalje pravi, da je „Soča“ imenovala duhovnike — „sakramenske farje“, piše „P. L.“ pa tepolce itd. — In na koncu sumniči se, da bi bil pisal oni dopis v „Soči“ — g. A. Gabršček. To je vendar čudno, da vse, naj bo v „Soči“ kar koli, pripisujejo le njegovemu peresu; celo dopise z dežele kuje on! — Kaj neki delajo drugi v uredništvu, in kaj misli „Pr. list“, da „Soča“ nima dopisnikov na deželi?!

Prekucni — prijatelj miru in reda. — Propadla klerikalno-Goričanska klika se imenuje zdaj po vsem vrhu se „prijatelja miru in reda“, ko je vendar jasno, da je hotela prekucni v „Goričanski ljudski posojilnici“ ves dosedanji red, kateremu edino se ima zahvaliti za velikanski napredek v zadnjih starih letih. Ni hotela odstraniti, le dosedanjega predsednika dr. Tumo in Gabrščeka, marveč tudi vlega denarničarja, oba uradnika in celo — slugo. Agitator Stefan Mačkuc je povedal, da bodo brez milosti odpustili iz službe vsi, ker je tako sklenjeno. Ko se mu je reklo, da vodja pisarne g. Stukelj ima rodbino itd., je odgovoril: „Tudi on na moraliti“. — Svoje zmage so bili tako gotovi, da so oddajali že službe. Za denarničarja so imeli odbranega nekega vstrajnega „službolovca“, ki je imel pred kratkim otroke v „Leginem“ otroškem vrtcu; na dr. Tumo ima veliko piko, ker mu ni preskrbel „komodne“ službe pri posojilnici ali deželnem odboru. V obče vse-skozi neznatna duša. — Tudi izvoljeni sluga je že hodil ogledavat prostore in svoje „bodoče“ stanovanje. — „Računski svetnik“, ki pa ne pojmi niti razločka med bilanco in letnim denarniskim računom, je imel odmenjeno poglavitno besedo pri posojilnici; vsakokrat, ko je šel mimo hiše, je zaljubljeno pogledoval v ponosni napis in krasne posojilniške prostore. Imeli so tudi že ves narč, katere neljube člane vržejo iz posojilnice na podlagi „izključenja“, kakor so delali v „Slogi“, da bodo lepo „sami med seboj“. Toda vzlic vsem takim brumnim načrtom niso pomislili niti za hip, kaj naredi pa v slučaju, ako se vsi člani naše stranke ne bodo dali tako skandalozno terorizovati, marveč da bodo izvajali posledice po klerikalnem uzorcu, kateri se že izvajajo.

Ali delali so račun brez krčmarja. Pogoreli so tako strahovito, da se sami zdaj čudijo, kako je mogla naša zmaga s 601 glasom večine (v resnici več!) — Zdaj imajo upanje edino še v „sodnijo“, ki naj bi jim šla na roko; toda ne goje zaupanja radi paragrafov, ki bi se dali njim v korist pritisniti, marveč ker menijo, da jim pojde tudi sodnija takó na roko, kakor jim gre politiška gosposka. — Menda se varajo! Bomo že se o tem govorili!

Ti „prijatelji miru in reda“ kujejo zdaj načrte, kakó bi spravili novo ravnateljstvo v škipce in posojilnico v težave, ker vedó, da denar ne raste v kasah. Dr. Gregorčič je tudi tu že šel z dobrim vzgledom naprej. Puors! Ali ne vedó, da smo na tako gonjo pripravljeni? Ako pa bo v slučaju potrebe kdo kaj trpel, budo edino le klerikalno „Goričanski“ zgaovci, katere bo treba posiljati k dr. Gregorčiču in dr. Pavlici, da sežeta v žep. Ne mislite, da nas boste spravljali v zagato, marveč povemo vam, da: težave boste daleli sami sebi, da Vas bodo ljudje še preklinjali, ker s Vam sedli na limanice. A buon intenditor poche parole!

Predlog zakona, s katerim se, izvrševaje določilo § 57. zakona z dne 6. maja dež. zak. št. 30., določa prispevek deželnega zaloga okrajnim šolskim zalogom.

§ 1. Deželni zalog bode prispeval okrajnim šolskim zalogom vsako leto vsoto 250.000 kron.

§ 2. Ta prispevek deželnega zaloga se porazdeli med pozamezne okrajne šolske zaloge take-le: 30.550 kron dobi Goriško mesto, 83.200 kron šolski okraj Gradiski, 71.100 kron šolski okraj Goriške okolice, 28.800 kron šolski okraj Tolminski in 36.350 kron šolski okraj Sežanski.

§ 3. Tako razdeljen deželni prispevek se bode izplačeval posameznim okrajnim šolskim zalogom v enakih predplačnih mesečnih obrokih.

§ 4. Ta zakon velja dne 1. januarja 1901.

Dr. Gregorčič in Gabršček. — Citateljem našim je znano, kako je hotel Gregorčič spraviti Gab. v luknjo radi hudodelstva nevarnega zaganja. Državno pravdnštvo je preiskavo ustavilo. — Toda dr. Gregorčič je podal novo vlogo, v kateri je dokazoval svoj strah za svojo kožo in pa sposobnost Gab., da lahko svojo grozno tudi izvrši. — Našel je celo vrsto prič, ki so bile tudi zaslišane. Vsak besedni spor z možmi nasprotnne stranke je prišel na zapisnike preiskovalnega sodnika. — Upamo, da bo mogóce o teh izpovedanjih kaj več povedati v „Soči“ v namen, da se bodo naši somišljeniki znali izogibati „Goričanskim“ postenjakovičev.

Drugi koncert Jana Kubelika sinoči pri Dreherju je pa sijajni uspel. Dvorana je bila polna odličnega občinstva. — O tem umetniku so vsi superlativi preneznatna pohvala. Občinstvo je kar strmelo, napenjač usesa, dihati se ni upalo, da bi česa ne preslišalo. — Čuli smo več godlistov, med temi izborne člane vojaške godbe, ki so rekali: Treba le strmeti, le občudovati, kako je mogóce spraviti iz goslij take glasove, v prstih pa mora imeti mladi mož živega vraga. — Neki goriški goslist je dejal: Ko pridem domov, razbijem gosli in ne dotaknem se jih več. — Vspeli v vsakem oziru velikanski! — Dostavljam, da cela družba, ki je s Kubelikom, je česka. Slava umetniku Kubeliku!

Bralne in pevsko društvo, v št. Andrežu priredi tombolo v podporo zidanju nove cerkve v št. Andrežu in za društvo

„Solški dom“ v Gorici. Dan, kedaj se ima igra vršiti, ni še določen. Prošnja je že rešena ugodno.

Strela. — Včeraj ob 7½ zvečer je udarila strela v dimnik hiše g. Ant. Princiča št. 80 v Kozani in ubila 23-letnega hlapca Rudolfa Podbrščeka iz Martinjaka. Deklo in gospodinja je omamila in na tla vrgla; obe sta pa iz nevarnosti.

„Slovensko planinsko društvo“ išče čuvaja za Triglavsko kočo. Trezen, krepak mož mora znati slovenski pisati in brati in nemški vsaj nekoliko govoriti.

Oskrbovati mu bode kočo in po trikrat na dan opazovati vreme.

Ako je oženjen in bi ga mogla deloma žena nadomestovati, bi zaslužil z nošnjo provijanta in kot vodnik za male ture se mnogo. Koča se otvori 1. julija; plača po dogovoru.

Oglase sprejema Slov. plan. društvo v Ljubljani.

Zgubljen. — Danes je zgubila neka dama od Vile Perco do Franc-Josipove ulice zlato zapestno veržico z 2 medaljoni in 4 peresno deteljico; zapornica je zlato srčce. Kdor je to našel, naj nese na redarstvo. Ker je ta zapestnica ljub spomin, dobi najdilec lep dar.

Razgled po svetu.

K položaju. — V drugem članku v listu prinašamo dopis iz parlamentarnih krogov na Dunaju, s katerim se, če upoštevamo vse, kar se je zgodilo v poslednji dobi, ne moremo popolnoma sicer strinjati, ali smatramo ga kot klic, da je potreba v Avstriji marsikaj premeniti in urediti, da ne pojdemo pod zlo. V tem pogledu pa se ne sme gledati le na Čehe, češ da oni jedini so krivi, ako ne dobimo vsega, kar hočemo. Treba v postev jemati pred vsem v l a d o, katere edina je ustvarila ta neznosni položaj, v katerem se nahajamo, in z njo bo treba obračunati. Ona hoče obračunati z nami s tem, da nam ponuja nekaj, kar potrebujemo, ali s tem nas le mami, ker po tem potu hoče odvrniti od nas pozornost na tisti cilj, kateri imamo pred očmi, in ki meri na popolno enakopravnost. Ona hoče pa izbegniti temu našemu stremljenju ter tako ugoditi Nemcem in Italijanom, da ostanejo na površju v premoči in prevladi, Slovani pa ob strani kot ponižni lakaji.

Poleg že navedenega glasu podajemo tu še dve mnenji p. n. citateljem v razmišljanje. „Slov. Narod“ od četrtka prinaša članek z Dunaja o položaju. Iz istega posnemamo to-le:

„Vlada mora omogočiti rešitev gospodarskih predlog, sicer ji nihče ne bo verjel, da ji je res na srcu naš gospodarski napredek. Kako to stori, to ni naša stvar, da bi o tem razmišljali. Gospod Körber se se gotovo malo spominja, kako je svoj čas pomagal potolaziti nemško obstrukcijo, nemško nasilstvo zoper ravnopravnost slovenskih narodov. Ne zahtevamo, da bi sedaj uporabljal ista sredstva kakor takrat, a neki žarek kake ideje se menda tiči v njegovi glavi, tega naj se prime in naj ne posluša vedno samo, kaj šumi v germanskih gozdovih. Česka obstrukcija je — žal — postala produkt naših političnih razmer zadnjega časa; da je tako, temu so najmanj krivi Čehi sami, svarili so dovolj in o pravem času merodajne kroge“.

Dalje pravi: „Stranke desnice imajo baje tudi svoj program, in slišali smo nekda, da stoji v njem kot kardinalna točka: ravnopravnost vseh narodov. Če ni ta program nemškim konservativcem in Poljakom — Heukuba, tedaj jih moramo videti v prihodnjih dnevih tam, kjer se bodo česki poslanci borili za ravnopravnost češčine. Ravnopravnost se je po v l a d i nečuvno kršila, a kaj je storila desnica v prilog poteptanemu programu? Ovirala je in hoče še dalje ovirati česke zastopnike, ki smatrajo ravnopravnost v programu desnice za več kakor za kos papirja in hočejo dobiti satisfakcijo za nečuvno kršenje narodne ravnopravnosti. Vlada je krivično in brutalno nemško obstrukcijo tako zadovoljila, kakor ta sama nikdar pričakovala ni, sedaj pa za vsak korak, ki bi ga morala storiti v približevanje za državo po-zrtvovalnemu češkemu narodu, ki ga je tako krivično in kruto ponižala in brcnila v stran, berači in moleduje pri Nemcih ter iz strahu pred temi ne upa odvrniti vsled lastnega postopanja preteče, neizogibne obstrukcije češke, ali pa tega storiti noče; s tem pa tudi nam škoduje, ne glede na to, da tepta ravnopravnost še dalje v gospodarskem oziru, ker dobro ve, da se vsled njega posto-

pnja napram Čehom ne more rešiti, in da se ne bo rešilo vprašanje o novo projektovanih progah najugu. Slovenska delegacija ima torej dvojen vzrok, da se obrne na vlado, in tej zakliče njeno dolžnost v spomin“.

Skončuje pa tako: „Če se je nemškim obstrukcionistom dala cela roka, se slovanski večini ne more zabraniti prst, ako avstrijski državniki sploh se računajo z bodočnostjo te nesrečne države. Seveda ne smemo stopiti za vrata in se tiste tiščati nazaj, ki brez strahu zahtevajo svoja prava. Kako napaden je bil apel desničarskih strank samo na Čehe in njihove poslance, razvidno je najbolj iz oficioznih in nemških glasil, ki te izjave grdo zlorablajo zoper Čehe v smislu, ki je gotovo zaveznikom čeških poslancev popolnoma tuj. Zato pa kličemo našim poslancem ob vstopu v dunajski parlament: Pozor, trikrat pozor!“

Naj podamo tukaj še mnenje, katero nam je poslal neki g. dopisnik z dežele. Glasi se tako-le:

„Bliza se otvoritev državnega zbora. Kaj bo z njim, bo li mogel zborovati in sklepati? Zdi se, da ne, ker Čehi groze z obstrukcijo. Njim se ne more zameriti, če se boré na tak način za svoje pravice, saj jih je vžalila vlada do dna duše!“

Kaj bo pa z našimi potrebami, posebno z železnico, če odslovi vlada državni zbor? Potom paragrafa 14. ne more zgraditi železnice, ki je življenskega vprašanja našega dela domovine! Drugi deli domovine, kakor Kranjsko itd. so veliko bolj obdarjeni s prirodnim bogastvom in industrijo. Njim ni železnica v tolikej meri življenskega vprašanja, kakor našemu goratemu svetu, ki nima, poleg prirodnega siromaštva, še nobene industrije! Oni torej lahko čakajo železnico, mi pa ne! Kaj torej!

Ali ne bi pregovorili lahko česke poslance nasi, posebno goriski, naj ne obstruirajo, dokler ne sprejme državni zbor naše železnice?

Potem naj jim tekne obstrukcija tim bolje. To bi bilo pravo: zahtevati enkrat kaj od vlade, a dati jej nič, in nevedno obratno!“

Delegacije sprejme cesar v nedeljo 13. t. m. v budinskem gradu, in sicer najprej avstrijsko, potem ogersko.

Naš cesar v Berlinu. — Cesar se je odpeljal 3. t. m. z Dunaja v Berlin, da prisostvuje slavnosti proglašenja nemškega princa polnoletnim. Po brzojavnih poročilih sodé, so priprave za vsprejem velikanske. Cesar je dospel včeraj ob 10. uri pred v Berlinu, ki je ves odčen kakor na največji narodni praznik.

Vojna v južni Afriki. — Iz Ladysmitha poročajo, da konjska kuga je začela razsajati ter uničuje Angležem konje. — Pri Tabanechu so vzeli Buri Angležem vozove z živili. O bitki pri Tabanechu je prišlo tako poročilo:

Združeni Buri so dne 28. aprila pri Tabanechu ujeli 9 Angležev ter zaplenili 10 konj. Dne 30. aprila se je pokazal najhjen oddelek angležke konjenice pri Brandfortu. Buri so ga napali od dveh strani ter prisilili, da se je umaknil. Buri so ujeli 11 Angležev; na boerski strani sta bila le dva vojaka lahko ranjena. Glasom druge vesti sta imeli poveljstvi iz Wackerstrooma in Ermela prestati bitko pri Brandfortu. Po hudem boju so Buri ujeli 11 Angležev. Angležev je padlo 19, med njimi stotnik Liddy. Burov je le nekaj ranjenih. Včeraj so Angleži pri Fourtenstreamu zopet silno bombardirali Bure.

Angleži so vzeli kraj Brandfort, odkoder so se Buri takoj umaknili. Čuje se, da Buri so pripravljeni na kolikor mogóce dolgo trajajoč odpor. Zato delajo utrdbé in gradé celo nove železnice.

Afera Avgusta Kollerja. — „Narodni Listy“ objavljajo obsirno pjasnilo o skandalozni aferi, v kateri igra glavno vlogo baron Aleksander Koller, sekijski svetnik v trgovinskem ministrstvu na Dunaju. Njegov brat baron Avgust je bil od 16. leta nadalje morfinist. Nedavno je zvalil sekijski šef svojega brata v Prago, kjer so ga prijeli in odvedli siloma v blaznico. Sekijski šef si je izmislil razne „dokaze“, da je brat Avgust blazen ter izsilil celo iz njegovih nedoraslih hčerke neke izjave, ki so bile tudi „dokaz“, da je njihov oče res blazen. Zdravniki v blaznici pa so seki. svetnika lažem verjeli. Žena bar. Avgusta dolgo časa ni vedela, kje je njen soprog. Ko je vsa prestrašena poizvedovala, ji je sekijski svetnik zagrozil, da jo pošlje v blaznico. Njene hčerke pa ji je vzel in jih

poslal v neki institut. Poslanec in odvjetnik dr. Herold, h kateremu se je zatekla baronka na pomoč, pa je vso zaroto razkril ter je dognal, da je sekijski svetnik nalagal najvišje oblasti in sicer zategadelj, ker je hotel postati varuh bratovih deklic, ki so dedkinje velikega premoženja po dedu. Barona Avgusta so morali izpustiti. Sedaj se vrši preiskava.

Tržaški mestni svet ima danes opodludne svečano sejo, v kateri izvolijo župana ter se zaprisežejo svetovalci. Izvoljen bo menda zopet Dompieri.

Škof se je oženil. — Citamo v „Zastavi“: Iz Švice je prišla novost, da je tam umrl temišvarski škof Anton Nako, zelo izobražen in dober mož. Škofom je postal leta 1871., kmalu na to se je pa zaljubil v mlado, krasno devojko. Prirode ne mogóce zmagati, je odšel v Švico in se tam z ljubo svojo oženil. — Malo je takih!

Naradno gospodarstvo.

Trgovske zbornice za malo trgovino. — Često se je na Nemškem in drugod mislilo na ureditev trgovskih zbornic za male obrtnike ali ta misel se ni mogla realizovati zaradi že obstoječih zbornic, ki so bile mnemja, da se ni treba cepati. No, v najnovejšem času pa je videti, da se menda ustanove. Kako to? Prišlo se je do prepričanja, da je v gotovih vprašanjih mej malih in velikih trgovci vsak sporazum popolnoma nemogóce! Menda se združijo mali obrtniki in mali trgovci skupaj, najbolje bi vsaj bilo — ter otvorijo svoje zastopstvo.

Poslanica.

Pirihu, katerega je dobila podpisana zadruga za Velikonóč, v odgovor: S št. Viškogorske planote smo izvedeli o nekem hujskanju in beganju ljudstva proti naši zadrugi. Obrekuje se naš denarni zavod, da ni trden, da pojde „fuž“, naj stranko hitro vzdignejo denar, dalje, da je načelnik Ravnikar dolžan Petranu 1.400 gold., da je isti svoje veleposestvo z vsem drugim premoženjem prepisal svoji ženi, ker se boji izgube, ko je v hranilnici vse v neredu.

To vse je nesramna laž in podlo obrekovanje in z lažmi si hočejo pomagati ti krivi in pijani preroki.

Kdor jim hoče verjeti — slobodno, ker za lahkoverne neumneže ni leka — kdor se hoče pa od društvnikov prepričati o stanju zadruge, se lahko prepriča vsaki dan in ravno tako pri zemljiški knjigi, če je naš načelnik še vpisan kot lastnik na svojem posestvu.

Grozno nas prsti srbe, ker bi radi še marsikaj zapisali, pa naj bode za danes le toliko v pojasnilo, da je naša zadruga hvala Bogu in v jezico osebnih sovražnikov nekaterih odbornikov še na trdnih nogah, kar bode v kratkem pokazal letni račun.

Anton Kosmač, Vekoslav Ravnikar, tajnik. načelnik.

(Dostavek uredništva. — Ta posojilnica nam je vedno znana kot krepke zavod. Saj je pomagala celo naši goriški s prav velikimi svotami. — Prosimo, da se ta izjava načelstva uvažuje.

Podpisana rodbina presrčno zahvaljuje vse častite prijatelje in znance, ki so v tolikem številu prihiteli skazati zadnjo čast naši nepozabni, srčno ljubljeneji soprogi, oziroma materi

Mariji Jakil

ali so nam tudi na druge načine dokazovali svoje prijazno sočutje, ki je bilo v najhujših trenutkih globoke žalosti blagodejna tolažba našim tužnim srcem. Bog poplačaj!

D Rupi, dne 4. maja 1900.

Rodbina Jakilova.

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se vdohi direktno od mene — črna, bela in barvana od 45 kr. do 14 gld 65 kr. meter. Vsakemu franco in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto.

G. Henneberg, tovarnar svile (1) (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Carihu.

Sprejme se v tvornico nadplato

dve deklici stari od 15 let naprej

Ponudbe je pošiljati:

Ivan Drufovka — Gorica Travniki št. 5

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
 (nasproti nunski cerkvi)
 priporoča, pred. duhovščini in slavnemu občinstvu
 svojo lastno izdelovalnico umetnih svetil za vsako-
 vrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrob-
 nih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd.
 vse po smerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje
 točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo
 S. el.) tiskarno črk na perilo. (P. el.)

Zaloga piva

I. kranjske eksp. pivovarne na par
T. Fröhlich-a
 na Vrhniki pri Ljubljani,
 odlikovana na razstavi v Rimu in Bruselju
 s častno diplomom in zlato svetiljo.

Glavni zastop in zaloga za Gorico in deželo:

Josip Rovar

Gorica — Rabatišče št. 18 — Gorica.

Podružni zalogi:

Ferdinand Zagar, v Gorici, ulica Ascoli št. 25,
 (gostilna J. Cluffarin blizu Kornu).

Franz Furlan, gostilna na Gorici pri „Rebku“.

Bolj kakor druga leta se letos to iz-
 borbo pivo posebno odlikuje v dobroti. —
 V zalogi se nahaja vedno zveže in dobro ule-
 žano, da se lahko cenj. gg. odjemalcem po-
 streže v popolno zadovoljstvo.

Priporoča se rojakom v mestu in na
 deželi z odličnim spoštovanjem udani

Josip Rovar, glavni zastopnik.

Najboljše berilo in darilo je
vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
 teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega po-
 trebnega da more sebe in druge blažiti in prav oli-
 kati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po
 pošti 10 kr. več, a i proti poštnemu povzetju pri Jo-
 žetu Valentiču na Dunaju, III. Bez., Hauptstrasse
 N.o 84. 3. Stge., II. Stk., Th. 88.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar
 ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
 čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana;
 knjig je malo več.

Klepar Artur Makuc

Oska ulica 1, Gorica Via Stratta 1
 priporoča

škropilnice proti peronospori

(ponovljene po Vermorelovi sestavi.)
 Baker je trd in svetel. Zaliske valvole)
 se more lahko premeniti. Škropilnica je
 sestavljena priprosto in tako, da škropi
 lahko na tri načine po volji lastnika.

Cena je zelo nizka.

Stroj za žveplanje sodov, iz cin-
kanega železa.

Priprava za obvarovanje vina pred
 plesnobo in cikanjem pri točenju iz
 soda (kan).

Meh za žveplanje grozdja raznih sis-
 temov. — Cevi iz gume za vsakovrstne
 škropilnice.

Sprejema v popraviljanje vsa-
 kovrstne druge škropilnice, kakor tudi
 prevzema vsa druga v kleparsko obrt
 spadajoča dela.

Razglas.

Dražba v Kalu za popraviljanje
 cerkve, zvonika, mrtvašnice itd., bo 21.
 maja t. l. od 10 do 12. ure predpoldne.

Oddalo se bo delo za 5.53 gld. 90
 kr., ali 1,107 kron 80 vin.

Delo mora biti končano do konec
 septembra 1900.

Natančnejši pogoji so razvidni pri
 cerkvenem obskrbištvu sv. Jurija
 v Kalu.

Prave in edine želodčne kapljice,

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh
 kapljic je nepre-
 kosljiva. — Tek-
 kapljice **predijo radno**
prebavljenje, če se
 jih dvakrat na dan
 po jedno žličico
 popije. **Okrepit po-**
kvarjeni želodec
stori, da zgine v kratkem času
omotica in živčena tenost (mrtvost).
 Te kapljice tudi stori, da **človek**
raji je. —9

Cena steklenici 30 kr.

Prodajajo se v vseh glavnih le-
 karnah na svetu. Za naročitve
 in pošiljatve pa jedino le v le-
 karni

Cristofolletti v Gorici.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
 Na Lvovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
 se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
 sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših priporočilih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoču-

očih sprical domačih in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje

se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo

vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne

prosto. —3

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gospodska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbori dospelo novo sveže blagó
 za spomlad in poletni čas, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
 Kamgar, Cheviot i. dr.

Krasna izbira volnenin, perkal, Battist, satin, »Voile de Laine«, Zephir i. dr.
 za ženske obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in evirna, katero prejema iz prvih
 sležkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
 bombažaste in evirna, blago za blazine, plahte, kovrte, žamet in pliš v vseh
 barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
 zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogajanja.

Na željo se pošlje tudi vzorce, poštne proste.

Samo 1 krono za 3 žrebanja.

Predzadnji teden

Glavni dobitki **60.000** kron, **15.000** kron in **12.000** kron

v gotovini z 20% odbitkom.

Srečke banke za invalidne

po 1 krono

I. žrebanje: 19. maja 1900.

II. žrebanje: 7. julija 1900.

III. žrebanje: 10. novembra 1900.

priporočajo: **G. Gentili, A. V. Jona, Michelstädter & Comp., A. Pincherle.**

Največja izber najtrpežnejšega

Najnižja cena.

usnja in podplatov
 ter vseh potrebnih za čevljarje.

Tvornica nadplato (Schuhobertheil) izdeluje se tudi po meri
 iz vsakega usnja.

Izdelovalnica jermenov in oprav za vole.

Vsakovrstno usnje za sedlarje, knjigoveze, tapetarje itd. itd.

Glavna zaloga večila (hiksa) družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Razpošilja se na vse kraje

tvrdka: Ivan Drufovka Gorica, na Travniku št. 5.

Podružnica v Komnu in Sežani.

Kupuje se surove kože in loj po najvišjih dnevnih cenah.

Narocbe se točno izvrše. Ceniki na zahtevanje zastop in franko.

Ustanovljena tvrdka 1. 1886.

Ustanovljena tvrdka 1. 1886.

Odlikovana mizarska delavnica

in velika

zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak

v Solkanu pri Gorici, nasproti gostilne Mozetiča (Droč).

Prevzema vsako naročilo v mizarski ali stru-
 garski stroki od priprostega do najličnejšega izdelka.

Izdeluje točno in po najnižjih cenah,

da se ne boji nikake konkurence.

BOGATO

Kulantna postrežba.

ZALOGA

preskrbljena zaloga

obkladkov (remeša)

v najrazličnejših
 vrstah.

vseh, k mizarski

in

strugarski stroki

spadajočih potrebščin.

Kakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno
 kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in
 zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike pred-
 nosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skozi en
 ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove
 kave, ne pa njene zdravni škodljive lastnosti. Združuje torej
 na. dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata
 z preljubljenim okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid
 zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki
 dan použita, želeli pa bi bilo v korist vs h, da bi ta res
 družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod
 in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh
 za primes k bobovi kavi, kateri okus slajša in za
 uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno
 barvo in odstrani znane zdravni škodljive lastnosti
 bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tret-
 jino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove
 kave začeti in polagamo na polovico vsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove
 kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi
 popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro skne.
 Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je
 ta najboljše nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in
 bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krep-
 jujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, po-
 sebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da.
 Skozi upeljavajo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo
 tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus za-
 dostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli od-
 prta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih
 zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno
 znamko in z imenom »Kathreiner«.